

har i mine Tanker ogsaa dvælet meget ved disse Ord, men jeg har erkjendt den Vanskelighed, som ligger i at give dem den rette Fortolkning. At fortolke en Lov i det Hele er jo en meget vanskelig Ting. Dertil behøves, at man kjender Lovens Oprindelse, at man er bekendt med dens Historie. Dette er jeg ei saa ganske. Det har, naar jeg ubertunden har dvælet ved disse Ord — jeg fragaar det slet ikke — fremstillet sig for mit umiddelbare Blik, at Meningen nærmest turde være den, at Kirken skulde have sin egen Forsatning. Men, hvad vil dette saa igjen sige? Forsatning og Forsatning er to Ting. Det kunde tænkes, at den skulde have en repræsentativ Forsatning saaledes, som den saa ofte i Skrift og Tale er bleven fremført. Men, hvad enten nu Meningen — og jeg beder det høitærede Thing udtrykkelig at lægge Mærke til, at jeg ikke drifter mig i dette Dieblit til at udtale nogen bestemt Mening — er den eller den, mener jeg i alt Fald, at det i dette Dieblit, og jeg kan endogsaa spøge til, i den nærmeste Fremtid, vilde være umuligt, i alt Fald for mig, at skaffe Kirken en saadan Forsatning; langt mindre gaar min Tanke i den Retning, at der burde skaffes den en saadan Forsatning, hvorved der skete Indgreb i den den lovgivende Magt tilkommende Myndighed. Selv om det end kunde opnaaes, er jeg overbeviist om, at det saare lidt vilde være til Baade for Kirken, snarere til Skade for den. Det vilde Noget streife ind paa den Tanke at løsrive Kirke og Stat fra hinanden. En ganske anden Sag vilde det være, om det ikke lod sig gjøre at skaffe, eller lad mig hellere bruge det Udtryk at forberede, at Kirken kunde faae en Røst, gjennem hvilken den kunde tale. Jeg har ikke udtalt mig nærmere om, hvad der skulde forelægges en Kirkecommission, men kun talt i almindelige Udtryk; men jeg har blandt Andet tænkt mig, at en Kirkecommission muligviis ved sine Raad og Betænkninger, kunde bidrage Noget til, at noget Sigt, som jeg nævnte, kunde blive forberedt. Ja noget ganske Andet, som sagt, vilde det være, om Kirken kunde faaet et — jeg havde nær brugt det Udtryk et Organ, men det vilde ikke ret betegne den Tanke, som forespæver mig. Et

Organ vilde føre. Forestillingen hen paa en heelt særdisg Forsatning; men det vilde vel, som sagt, være en Steen, som man ikke nu strax vilde magte at løfte. Nu ja, hvorledes skulde jeg vel da nærmere betegne det? Jeg kunde maaskee holde mig til det ubestemte Udtryk „et Noget“, hvis det ikke var for almindeligt. Jeg indlader mig her paa denne Sag allerede paa dette Stadium; thi det er mig om at gjøre, saavidt muligt, at staae overfor det høitærede Thing i en klar Stilling, og jeg skal med den Usorbeholdenhed, som jeg kan, ikke slyge at udtale mig noget nærmere angaaende dette Punkt. Jeg betegne dette Noget som en Røst, igjennem hvilken Kirken kunde tale; dog, her indseer jeg allerede, at jeg maaskee endnu har brugt et Udtryk, som ikke ganske vilde betegne, hvad jeg har tænkt; maaskee maatte jeg hellere sige Røster. Jeg vil kun endvidere bemærke, at vi i vor Kirkeforsatning — ja, jeg siger i vor Kirkeforsatning, thi Kirken har jo en Forsatning — have saamange gamle Institutioner, som enten ere gaaede ud af Brug eller kun tildeels endnu bestaae. Jeg troer, at det vilde være godt og tjenligt at fremkalde noget af det Gamle, thi det kunde muligen være, at det, naar der blev pustet Liv og Aande ind i det, kunde blive tjenligt for Kirken. Mine Forestillinger om den omspurgte Sag ligge — om jeg maa bruge dette Udtryk — som et Barn i Svøb. Jeg haaber imidlertid, at Barnet, eftersom det vojer til, skulde faae en Stemme, saa at det kunde udtale sig; men af, hvad jeg har udtalt, maa det være det høitærede Thing tydeligt, at, som jeg ikke har tænkt mig at foretage store, dybe, indgribende Forandringer i Kirken eller Menigheden, saaledes har jeg heller ikke tænkt paa, at der skulde staves eller fremkaldes Noget, som skulde gribe ind i den den lovgivende Magt tilkommende Myndighed. Det høitærede Thing vil vistnok indsee, at det kunde være saare godt, om der paa en eller anden Maade kunde skaffes Menigheden en Røst eller Røster, at det vilde være godt for Ministeren selv, naar han kunde træde i et Forhold til Menigheden, som var noget forskjelligt fra det, som hidtil har været, naar han kunde træde i et Forhold, ikke igjennem Colle-